

การศึกษาศักยภาพการดำเนินงานของสมาร์ฟาร์มเมอร์ข้าวที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การศึกษาศักยภาพการดำเนินงานของสมาร์ฟาร์มเมอร์ข้าวที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพในการดำเนินงาน ความสามารถในการแข่งขัน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้เข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความสามารถในการแข่งขันในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ศักยภาพการดำเนินงาน ได้แก่ ศักยภาพการดำเนินงานด้านคุณสมบัติบุคคล ศักยภาพการดำเนินงานด้านการผลิต ศักยภาพการดำเนินงานด้านการตลาด ศักยภาพการดำเนินงานด้านการเงิน และรายได้จากการผลิตข้าว ความสามารถในการแข่งขันเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ความสามารถในการลดต้นทุน ความสามารถในการผลิตสินค้ามาตรฐาน และประสิทธิภาพในการผลิต ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งวัดด้วยระบบการให้คะแนนของเกษตรกรตามระดับการประพจน์ ปฏิบัติ โดยนำคะแนนที่ได้มาคำนวณน้ำหนักเฉลี่ย เป็น 5 ระดับ (มากค่อนข้างมาก ปานกลาง ค่อนข้างน้อย และน้อย) 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้เข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความสามารถในการแข่งขันในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้การวิเคราะห์แบบจำลองสมการหลายชั้น (Examples of Simultaneous Equation Model)

ผลการศึกษา พบว่า ศักยภาพการดำเนินงานซึ่งหมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน และรายได้จากการผลิตข้าว พบว่า ศักยภาพการดำเนินงานด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล เกษตรกรสมาร์ฟาร์มเมอร์ข้าวส่วนใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานเท่ากับ 2.88 อยู่ในช่วงมีการดำเนินการในระดับปานกลาง ศักยภาพการดำเนินงานด้านการผลิต มีคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานเท่ากับ 2.80 อยู่ในช่วงมีการดำเนินการในระดับปานกลาง ศักยภาพการดำเนินงานด้านการตลาด มีคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานเท่ากับ 1.27 อยู่ในช่วงมีการดำเนินการในระดับน้อย ศักยภาพการดำเนินงานด้านการเงิน มีคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานเท่ากับ 3.22 อยู่ในช่วงมีการดำเนินการในระดับปานกลาง ความสามารถในการแข่งขันเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หมายถึง ความสามารถในการลดต้นทุน ความสามารถในการผลิตสินค้ามาตรฐาน และประสิทธิภาพในการผลิต พบว่า เกษตรกรสมาร์ฟาร์มเมอร์ข้าวมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการลดต้นทุนเท่ากับ 2.96 อยู่ในช่วงที่มีความสามารถในการลดต้นทุนระดับปานกลาง และเกษตรกรสมาร์ฟาร์มเมอร์ข้าวที่มีความสามารถในการผลิตสินค้ามาตรฐาน GAP มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการผลิตสินค้ามาตรฐานเท่ากับ 3.57 อยู่ในช่วงที่มีความสามารถในการผลิตสินค้ามาตรฐานระดับค่อนข้างมาก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีคะแนนเท่ากับ 2.31 อยู่ในช่วงที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนระดับปานกลาง

การวิเคราะห์อิทธิพลของศักยภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้การวิเคราะห์แบบจำลองสมการหลายชั้น (Examples of Simultaneous Equation Model) พบว่า ศักยภาพการดำเนินงานด้านคุณสมบัติส่วนบุคคล ด้านการผลิต ด้านการเงิน และการศึกษา ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในทิศทางเดียวกันมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.1411 0.2033 0.1669 และ 0.0162 ตามลำดับ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ศักยภาพการดำเนินงานคุณสมบัติส่วนบุคคล ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน และรายได้จากการผลิตข้าว ส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในทิศทางเดียวกัน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.1144 0.0311 0.1866 0.0711 0.1151 และ 2.18E-06 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากผลการศึกษา หากต้องการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรก่อนเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ภาครัฐควรให้ความรู้ด้านการผลิตข้าวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านการลดต้นทุนการผลิต การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ การดูแลรักษา อาทิ อัตราการใช้สารเคมี/ปุ๋ย การเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อให้ได้ข้าวที่มีคุณภาพ อีกทั้งควรส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปผลผลิตข้าวให้มีการผลิตตามระบบ GAP การแปรรูปตามระบบ GMP และมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม

ฐานข้อมูลงานวิจัย

ชื่องานวิจัย : ศึกษาศักยภาพการดำเนินงานของสมาร์ฟาร์มเมอร์ข้าวที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย :

- เพื่อศึกษาศักยภาพในการดำเนินงาน ความสามารถในการแข่งขัน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ได้รับคัดเลือกเป็นสมาร์ฟาร์มเมอร์
- เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้เข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความสามารถในการแข่งขันในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประเภทงานวิจัย : งานวิจัยทางสังคมศาสตร์

วันที่เผยแพร่งานวิจัย : ตั้งแต่ ตุลาคม 2557

ช่องทางการเผยแพร่ :

- เผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านเว็บไซต์สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7
- เผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านเว็บไซต์ศูนย์บริการข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 7

จำนวนผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย/ประชาชน/เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับรู้และนำงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ :

- มากกว่า 1000 คน

ผลประโยชน์หรือคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มที่ได้รับจากงานวิจัย :

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการผลิตข้าวของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่เป็นสมาร์ฟาร์มเมอร์ให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อใช้เป็นแบบอย่างให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในระดับพื้นที่ที่ได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศในการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ความสอดคล้องของผลประโยชน์ที่ได้รับกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย :

- ทราบถึงศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสมาร์ฟาร์มเมอร์ข้าว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมาร์ฟาร์มเมอร์และส่งผ่านไปถึงเกษตรกรในระดับพื้นที่ให้มีการพัฒนาการผลิต การตลาด สร้างรายได้ ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ความสอดคล้องของงานวิจัยที่มีต่อตัวชี้วัดกระทรวง :

- ระดับความสำเร็จของการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน